

Ikäihmisten perhehoito
Turvallista asumista

Familjevård för äldre
Tryggt boende

IKÄIHMISTEN PERHEHOITO

Mitä perhehoito on ja kenelle se sopii?

Perhehoito on hoivan ja huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Perhehoito tarjoaa ikääntyvälle inhimillisen, kotoisan ja turvallisen arjen, jonka perustana ovat yhteisöllisyys ja perheen arkeen osallistuminen ikäihmisen tarpeet huomioiden. Perhehoidon aikana on oikeutettu myös muihin avohuollon palveluihin, kuten kotihoitoon.

Perhehoito sopii henkilölle, joka kokee turvattomuutta, yksinäisyyttä ja/tai ahdistuneisuutta tai masennusta. Perhehoidossa voidaan antaa ohjausta, tukea ja läsnäoloa arjessa selviytymiseen enemmän kuin muilla kotiin annettavilla palveluilla.

Perhehoitoa harkitsevalla ei kuitenkaan tule olla sairaalahoidon, vaativan ammatillisen hoidon, kahden henkilön avustamisen tai säännöllisen yöaikaisen avustamisen tarvetta.

Lyhytaikainen perhehoito

voi olla säännöllisiä vuorohoitajaksoja kotona asumisen tukena, omaishoitajan vapaapäivien sijaishoitoa, toipilasjakso ennen sairaalasta omaan kotiin kotiutumista sekä erilaisia kuntoutumisjaksoja.

Lyhytaikainen osavuorokautinen perhehoito

voi tapahtua perhehoitajan kodissa tai ikäihmisen kotona osana muita kotona asumisen tukevia palveluja. Se voi toimia myös omaishoitotilanteessa omaishoitajan lakisääteisten vapaiden järjestämisen muotona, mikäli ympärivuorokautinen hoito ei ole tarpeen.

Tuntiperusteinen perhehoito

Perhehoitaja voi tulla hoidettavan tueksi myös silloin, jos omaishoitaja toteuttaa omia harrastuksia kodin ulkopuolella ja hoidettavaa ei voi jättää yksin kotiin.

Perhehoitaja voi toimia myös saattoapuna esimerkiksi poliklinikka- ja terveyskeskuskäynneillä.

Pitkäaikainen perhehoito

voi sopia silloin, jos syystä tai toisesta omassa kodissa ei pärjää kotiin annettavista palveluista huolimatta. Henkilö voi kokea olonsa turvattomaksi muistisairauden, iän tuoman toimintakyvyn heikentymisen tai yksinäisyyden vuoksi.

Miten perhehoitoon hakeudutaan?

Perhehoidon järjestäminen on kunnan tehtävä. Perhehoito on avohoitoa. Perhehoitoon siirtymistä edeltää kunnassa käytössä oleva palvelutarpeen arviointi. Palvelutarpeen kartoitusta voi pyytää ikäihminen itse, hänen läheisensä, viranomaiset tai naapurit. Yhteyttä voi ottaa perhehoidon ohjaajaan tai palveluohjaukseen.

Mikäli perhehoito todetaan sopivaksi palvelumuodoksi, tehdään päätös valinnasta yhteistyössä asiakkaan, perhehoitajan ja kunnan välillä. Ennen lopullista päätöksentekoa on kuitenkin suositeltavaa käydä tutustumiskäynnillä perhekodissa. Perhehoitopaikkaa valittaessa tärkeintä on valita ikäihmisen tarpeita ja toiveita vastaava perhekoti.

Perhehoitaja ja perhekoti

On tärkeää muistaa, että perhekoti on perhehoitajan ja hänen perheensä yksityiskoti ja että perhekodissa voi olla muita asukkaita. Ikäihmisen läheiset voivat vierailla perhekodissa sopimalla tapaamisesta perhehoitajan kanssa etukäteen. Mikäli lyhytaikainen perhehoito on tarkoitettu nimenomaan lähiomaisen lepoa ja virkistystä varten, kannattaa pohtia, onko perhekodissa vierailun välttämätöntä lyhyen hoitojakson aikana.

Perhehoitoon siirtymiseen liittyy hoidon kannalta tarvittavien tietojen vaihtaminen. Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus salassa pidettävien tietojen osalta.

Kunta tekee perhehoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen, jossa määritellään muun muassa perhehoidon ja perhehoitajan tuen muodot. Toimeksiantosopimus ei ole työsuhde.

Asiakasmaksut

Kunta perii perhehoidosta asiakasmaksulain mukaisen maksun. **Pitkäaikaisesta** perhehoidosta asumisen maksu on enintään 85 % asiakkaan nettotuloista. Maksua määriteltäessä otetaan huomioon muun muassa lääkekulut ja maksukykyisyys kokonaisuudessaan. Asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Asiakasmaksut 1.1.2018

Lyhytaikainen perhehoito 37,00 € / hoitopäivä
(24h, max. 30 päivää)

Lyhytaikainen osavuorokautinen perhehoito 22,50 €
(max. 10h/päivä tai max. 12h/yö)

Tuntiperusteinen perhehoito 12,00 € kerta / max. 3 h

Omaishoidon lakisääteinen vapaa 11,40 € / vrk. Tulo ja lähtöpäivältä peritään asiakasmaksu.

Terveydenhuolto, lääkehoito ja apuvälineet

Perhehoitoon tullessa mukaan otetaan kotona käytössä olevat apuvälineet.

Osavuorokautisen ja lyhytaikaisen perhehoidon käynnistyessä terveydenhuoltoon ei tule muutoksia. Hoitojaksolle otetaan mukaan omat lääkkeet esimerkiksi dosettiin jaettuna sekä muut käytössä olevat hoitotarvikkeet ja tarvittavat inkontinenssi tuotteet. Perhehoitaja varmistaa päivittäisen lääkkeiden ottamisen oikea-aikaisesti ja seuraa lääkityksen vaikutuksia ja mahdollisia sivuoireita.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa käytetään perhekodin sijaintialueen terveydenhuollon palveluja. Lääkehoidon järjestelyistä sovitaan asiakkaan kanssa yksilöllisesti.

Rahan käyttö, omaisuus ja vakuutukset

Silloin kun henkilö muuttaa perhekotiin pysyvästi, perhehoito kattaa normaaliin elämiseen liittyvät perusasiat (esimerkiksi asumisen ja elämisen kulut sekä ravinnon). Varoista huolehtiminen kuuluu henkilölle itselle, läheiselle tai edunvalvojalle, ei perhehoitajalle. Perhekodissa tulee tarvittaessa olla käytettävissä käyttövaroja henkilökohtaisiin menoihin (esimerkiksi lääkkeet ja kampaaja/parturi).

Kunta on ottanut perhehoitajalle tapaturmavakuutuksen. Perhehoitajaa suositellaan ottamaan laaja kotivakuutus ja tarkistamaan, että se sisältää myös ikäihmistä koskevan vahinkovakuutukset.

Perhehoidon asiakkaalla voi olla ja on suositeltavaa olla tapaturma- ja/tai vahinkovakuutus.

Perhehoidon päättyminen

Kun perhehoito ei enää ole henkilön edun mukaista; henkilön hoitaminen käy liian raskaaksi tai vaativaksi perhehoitajalle tai ei ole enää tarkoituksenmukaista kotioloissa, kunta myöntää tarvittaessa hoitopaikan yhteisen neuvottelun pohjalta.

Yhteystiedot

Tarja Valtonen
perhehoidon ohjaaja
040 191 6069
tarja.valtonen@sipoo.fi

Palveluohjaus
050 412 0478

Perhehoidon toimintaohje www.sipoo.fi/perhehoito

FAMILJEVÅRD FÖR ÄLDRE

Vad är familjevård och för vem passar den?

Med familjevård avses ordnande av omvårdnad och omsorg i familjevårdarens privathem eller hemma hos den vårdbehövande.

Familjevården erbjuder en mänsklig, trivsamt och trygg livsmiljö. Den äldre ingår i familjens gemenskap och vardag, och omvårdnaden sker utifrån personens behov. Under familjevården är den äldre även berättigad till andra öppenvårdstjänster såsom hemvård.

Familjevård passar en person som känner sig otrygg, ensam och/eller ängslig eller nedstämd. Familjevård kan ges utöver den vanliga hemvården när en person behöver ytterligare handledning, stöd och närvaro för att klara den allmänna dagliga livsföringen.

Familjevård kan inte beviljas en person som behöver vård på sjukhus, krävande professionell vård, två vårdare eller regelbunden hjälp nattetid.

Kortvarig familjevård

kan vara regelbundna intervallvårdsperioder som stöder hemmaboende, avlösarservice under närståendevårdarens ledighet, vård av patienter som skrivs ut från sjukhus eller olika slags rehabiliteringsperioder.

Kortvarig familjevård under en del av dygnet

kan ges i familjevårdarens hem eller hemma hos den äldre vid sidan av de övriga tjänsterna som stöder hemmaboende. Den kan också ges vid ordnande av lagstadgade ledigheter för närståendevårdare när vård dygnet runt inte är nödvändig.

Timbaserad familjevård

Familjevårdaren kan också erbjuda den vårdbehövande stöd när närståendevårdaren deltar i hobbyer utanför hemmet och den vårdbehövande inte

kan lämnas ensam hemma. Familjevårdaren kan också fungera som ledsagare till exempel vid poliklinik- och hälsocentralbesök.

Långvarig familjevård

kan vara lämplig om den äldre av någon anledning inte längre klarar av att bo i sitt eget hem med hjälp av hemvård. Personen känner sig otrygg på grund av minnesjukdom, försämrad funktionsförmåga eller ensamhet.

Hur ansöker man om familjevård?

Det är kommunens uppgift att ordna familjevård. Familjevården är en öppenvårdstjänst. Innan familjevård beviljas görs en bedömning av personens servicebehov. Om ett servicebehov uppstår, kan den äldre själv, en närstående, myndigheter eller en granne kontakta handledaren för familjevårdaren eller servicestyrningen och be om att servicebehovet utreds.

Om familjevården konstateras vara en lämplig serviceform, fattas beslutet i samarbete mellan klienten, familjevårdaren och kommunen. Innan det slutliga beslutet fattas rekommenderas dock att man gör ett besök i familjehemmet. Vid valet av familjevårdsplats är det viktigt att man väljer ett familjehem som motsvarar den äldres behov och önskemål.

Familjevårdare och familjehem

Det viktigt att komma ihåg att familjehemmet är familjevårdarens privathem och att det kan finnas andra boende i familjehemmet. Om den äldres närstående vill besöka familjehemmet, ska besöket överenskommas med familjevårdaren på förhand. Om den kortvariga familjevården uttryckligen är avsedd för att ge närståendevårdaren tid för vila och rekreation, lönar det sig att fundera över om det är nödvändigt att besöka familjehemmet under den korta vårdperioden.

När familjevården inleds ska de uppgifter som är nödvändiga för vården utbytas. Familjevårdaren har livslång tystnadsplikt beträffande de sekretessbelagda uppgifterna.

Kommunen ingår ett uppdragsavtal med familjevårdaren där bland annat stödformerna för familjevården och familjevårdaren fastställs. Uppdragsavtalet är inget anställningsförhållande.

Klientavgifter

Kommunen tar ut en avgift för familjevården som bestäms i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården. Boendeavgiften för **långvarig** familjevård kan uppgå till högst 85 procent av klientens nettoinkomster. Vid fastställandet av avgiften beaktas bland annat klientens läkemedelskostnader och betalningsförmåga i sin helhet. Klientavgifterna justeras årligen.

Klientavgifter 1.1.2018

Kortvarig familjevård 37,00 €/vårddygn
(24 h, max. 30 dygn)

Kortvarig familjevård under en del av dygnet 22,50 €
(max. 10 h/dag eller max. 12 h/natt)

Timbaserad familjevård 12,00 €/gång (max. 3 h)

Lagstadgad ledighet för närståendevårdare 11,40 €/dygn
En klientavgift tas ut för ankomst- och avresedagen.

Hälsovård, läkemedelsbehandling och hjälpmedel

Klienten ska ta med sig alla sina hjälpmedel till familjevården.

Vid kortvarig familjevård och familjevård under en del av dygnet görs inga ändringar i hälsovården. Till familjevården ska klienten också ta med sig sina egna mediciner fördelade till exempel i dosetter och eventuella andra vårdartiklar samt nödvändiga inkontinensprodukter. Familjevårdaren ser till att klienten dagligen tar sina mediciner vid rätt tidpunkt och följer med medicineringens effekter och eventuella biverkningar.

Vid långvarig familjevård anlitas hälsovårdstjänsterna på den ort där familjehemmet är beläget. Läkemedelsbehandlingen bestäms individuellt utifrån klientens situation.

Pengar, egendom och försäkring

När en person flyttar permanent till ett familjehem, täcker familjevården det som behövs för ett normalt liv (kostnader för boende, levnad och måltider). Personen själv, en närstående eller en intressebevakare ansvarar för personens pengar och egendom, inte familjevårdaren. Vid behov ska pengar finnas tillgängliga i familjehemmet för personliga utgifter (till exempel för mediciner och besök hos frisören).

Kommunen har tecknat en olycksfallsförsäkring för familjevårdaren. Det rekommenderas att familjevårdaren tecknar en omfattande hemförsäkring och försäkrar sig om att den även inbegriper en skadeförsäkring för den äldre.

Det rekommenderas också att familjevårdens klienter har en olycksfalls- och/eller skadeförsäkring.

Avslutande av familjevården

När familjevården inte längre betjänar personens intressen, vården av personen blir för tung eller krävande för familjevårdaren eller inte längre är ändamålsenlig i hemförhållanden, beviljar kommunen vid behov en vårdplats utgående från en gemensam förhandling.

Kontaktuppgifter

Tarja Valtonen
handledare för familjevården
040 191 6069
tarja.valtonen@sibbo.fi

Servicestyrning
050 412 0478

Anvisningar för familjevård för äldre www.sibbo.fi/familjevard